

Nøvn

Føðingar

Tann 14. mai fekk Jóan Petur hendan fitta lítlabeliggjan. Hann var 51 cm langur og vigaði 3530 gr. Foreldrin eru Barbara Thomsen og Fróði Mortensen í Keypmannahavn

27. apríl fingur Anita á Lofti og Sam Nakabaale, Keypmannahavn, ein son. Hann vigaði 4032 gr og var 53 cm langur.

1. mai fingur Maria og Jens Rúni Poulsen, Keypmannahavn, ein son. Hann eitur Bjarki og hann vigaði 3310 g.

12. mai fingur Jóhanna M. Isholm Dan Jensen, Tórshavn, ein son. Hann var 43 cm langur og vigaði 1890 gr

10. mai fingur Heidi Bech og Sólfinn Kjærbo, Sumba, eina dóttur. Hon var 54 cm long og vigaði 3700 gr.

11. mai fingur Sólbjørg Helena Joensen og Jákup Pauli Poulsen, Signabø, eina dóttur. Hon var 54 cm long og vigaði 4800 gr.

13. mai fingur Súsanna á Dul og Hallur Thomsen, Argjum, eina dóttur. Hon vigaði 3500 gr og var 55 cm long.

14. mai fingur Irdi E. Toftegaard og Dánjal Pauli Højgaard, Toftum, ein son. Hann var 55 cm langur og vigaði 4025 gr.

17. mai fingur Sabina og Hallur Poulsen, Norðragøtu, eina dóttur. Hon var 52 cm long og vigaði 3835 gr.

20. mai fingur Susanna og Bjarne Clausen, Tórshavn, eina dóttur. Hon var 53 cm long og vigaði 3650 gr.

20. mai fingur Karhild Johansen og Høgni Davidsen, Æðuvík, eina dóttur. Hon var 55 cm long og vigaði 4300 gr.

22. mai fingur Maria Joensen og Poul Eli í Homrum, Vági, ein son. Hann var 56 cm langur og vigaði 4100 gr.

25. mai fingur Gunnvá Ellendersen og Ellindur Olsen, Havn, ein son. Hann var 55 cm langur og vigaði 4100 g.

Orð, ið Signar á Brúnni, bar fram, tá ið vermóðir hansara fór av Ellis – og røktarheiminum í Glyvra kirkju

Marin, vanliga nevnd Pirkan, farin

So vóru boð eftir Marini. Hon fekk eitt langt og gott lív her á foldum – 95 ára gomul, ein aldur, ið bert tey fægstu náa.

Danski heimspekingurin Søren Kirkegaard segði hesi skilaorð fyri nú mongum árum síðani:

Tann dagin tú komst í verðina, grætst tú, meðan tíni næstu vórðu glað. Liva nú soleiðis, at tann dagin tú fert hiðani, tá gráta tíni næstu, meðan tú sjálvur ert glaður.

Hesi orðini kom eg í tankar um, nú Marin andaðist.

Marin er ættað úr Kvívík, dóttir Mariannu og Jóhan hjá Jardusi, ið bæði bóru orð fyri at vera skilafólk, røsk og dugnalig.

Hesi somu evni eyðkendu Marina, skilagóð, røsk, dugnalig og ein vilja av stáli.

Sum heilt ung fór hon til Danmarkar at útbúgva seg sum sjúkrasystir, sum tað tá kallaðist. Eftir lokna útbúgving arbeiddi hon niðri eina tíð og ætlaði sær so aftur til Føroya, men so brast annar hemsbardagi á, og móguleikarnir at sleppa aftur til Føroya, vóru ikki longur. Hon helt tí fram sum sjúkrasystir til heimsbardagin endaði í 1945, tá kom hon heimaftur.

Ta fyrstu tíðina arbeiddi hon á Sanatoriiunum í Høgvík, har tey tóku sær av tuberklasjúklingum.

Í 1946 fór hon at arbeiða hjá Magnussen lækna, ið varð farin undir ta risauppgávu, at basa tuberkularnar, ið gjørdur rættiliga vart við seg í Føroyum. Marin skuldi m.a. pirka børn og vaksin, haðani hon fekk navnið Pirkan.

Magnussen lækni mundi vera heppin í sínum vali av hjálparfólki – eina sjúkrasystir, ið megnaði so nógv, og sum ongantíð gav upp.

Samferðslukervið var ikki tað sama tá, sum í dag. Mangan varð neyðugt at fara upp um fjøll á vetri sum á sumri og mangan við opnum báti á óslættum sjógvi. Tey lögdu nógv fyri, men teirra stríð saman við øðrum góðum fólki, var ikki til fánýtis, tuberkularnar vórðu bastir.

Nakað áðrenn Magnussen

lækni andaðist, tosaði eg við hann um “tuberkulariðina”. Hann var ein lítillætinn maður, gjørdi ikki nógv burtúr sær. Um Marini segði hann nakað soleiðis: Hon var eitt konubrot, legði nógv fyri, gavst ikki fyrrenn málið varð nátt.

Í FF – blaðnum hevur Óli Jacobsen skrivað nógv ár áhugaverdar søguligar greinar. Ein av hesum er um tuberkulariðina í Føroyum, har hann hevur havt prát við Marina og Katrina Dahl – báðar kvívíksingar, ið báðar dugdu væl at siga frá. Henda grein/greinar er ein fongur til ta føroysku søguna – og tað varð gjørt í tøkum tíma.

Í 1948 giftust Marin og Andreas á Skipanesi. Tey búsettust á Skipanesi, fingur sær handil, ið tey vórðu upptikin av.

Kann til stuttleika nevna, at tá ið brúðleypið varð hildið, fekk búðarparið m.a. eitt fjarrit sendandi frá “sjúklingum og sjúkrasysturum í Høvdølum”, har Marin hevði starvast.

Ein av sjúklingunum var fræga skaldið Mikkiál á Ryggi, ið hevði orðað fjarritið. Marin goymdi hetta fjarrit sum reyðargulli, Loyvi mæ at lesa tað upp fyri tykkum, tí eisini tað lýsir Marina sum sjúkrasystur.

Sjúklingafólkið her saman er samlað

Tí vit hava frætt tey tíðindi góð,

í Kvívík í dag eitt brúðleyp stóð,

vár góði vinur Andreas prúður,

hefur fingið sær bestu brúður,

vit minnst enn væl ta farnu tíð,

tá Marin við mikið stríð, men altíð líka fró og blíð,

mundi her millum stovurnar flakka,

so hjartaliga vit henni takka,

vit ynskja báðum á lívsins vegi

Harrans signing lukku og gleði

og síðan innan tíð so langa, at vøggan skal á gólvinum ganga.

Marin og Andreas stuðlaðu

hvør øðrum væl, og bæði fingur tey eitt langt og lukkugt lív, hann útivið 93 ár og hon 95 ár. Vøggan kom at ganga – tvey børn fingur tey, 5 abba -og ommubørn og 7 langommu og langabba børn.

Í mong ár arbeiddi Marin sum læknafrivari hjá Poul Olsen lækna í Runavík. Teirra samstarv var fyrmyndarligt, er mært sagt.

Í nøkur ár arbeiddi hon á Vistarheiminum í Runavík.

Sjálvur havi eg verið glaður fyri at hava kent Marin og Andreas og fyri at hava átt tey sum verforeldur, teimum havi eg so nógv at verða takksamur fyri.

Tey eru nú bæði farin, men hitan frá hondum teirra, ið nú hava slept, fara eg og míni at merkja.

Seinastu árin hevur Marin verið á Ellis og røktarheiminum í Runavík – tað var hennara seinasta heim her á foldum – eitt gott heim.

Her treivst hon væl, og hon helt sera nógv av starvsfólkunum á heiminum.

Hóast sín høga aldur, so gavst hon ikki við at vera virkin og hava umsorgan fyri øðrum. Tað var so mangan vit vitjaðu hana, at hon segði, eg fari bert ein túr til Jørleif, ið er beiggja mín, at siga honum góða nátt.

Var tað okkurt av búfólkunum, ið ikki hevði tað so gott, so tosaði hon um tey og vónaði tey komu fyri seg aftur.

Soleiðis var Marin, hevði altíð umsorgan fyri øðrum og skuldi altíð rætta øðrum sína hjálpanði hond.

Hóast eyguni vóru farin at bila í seinastuni, so sat hon framvegis við stokkum – hon bant ikki frið – hon skuldi skapa, tí hegni var hon sum fáur, og tað hon lat úr hondum var bæði snøgt og snotuligt.

Fyri heilt stuttum fekk ein langommudóttir ein bundnan niðurdeil og turriklæði, ið Marin hevði gjørt. Langommudóttirin var sera glað, tí pløggini vóru ikki bert vøkur, men tey vóru eisini nýggjasti móti.

Marin var altíð áhugaverd at tosa við, hon hevði jú livað

eitt so langt og hendingaríkt lív, ið hon dugdi so væl at lýsa. Hon var tjóðskaparsinnað, vandaði sær væl um málið, ið hon metti sum ein dýgrip, ið føroyingar allir áttu í felag. Vánaligar máliskur kundi hon gera vart við, men altíð sakliga.

Tað verður mangan sagt, at ungfolk tráa ofta eftir at sleppa út aðrastaðni og uppliva nakað nýtt, meðan tey eldru tráa meira og meira eftir at koma heimaftur, haðani tey fóru. Eg skal ikki siga, at hon tráaði aftur til sína heimbygð, men vit lögdu til merkis, at heimbygðin Kvívík var so mangan havd á lofti tey seinnu árin. Vórðu onkur tíðindir úr Kvívík, so skuldi tað kannast. Tokkin til heimbygðina og sítt skyldfólk í Kvívík var stórtur – tað var eyðsæð.

Vit, ið stóðu Marini nær, hava altíð mett arbeiði høgt, ið starvsfólk á hesum heimum fremja.

Eftir at vit nú í fleiri ár hava vitjað Marina og beiggja mín Jørleif, her á Ellis – og røktarheiminum virðismeta vit tykkara arbeiði uppáftur hægri. Vit síggja hvørja orku tit leggja í arbeiðið og tann kærleika tit geva teimum, so búfólkini fáa tað so gott sum gjørligt. Marin var eitt av búfólkunum, ið altíð rósti starvsfólkunum á heiminum fyri megnararbeiði.

Hetta fara vit at takka tykkum hjartaliga fyri – eingin verður nevndur. men eingin verður gloymdur.

Eg byrjaði hesi orð við at endurgeva skilaorð hjá Søren Kirkegaard.

Orðini hóska væl til Marina, tí hon hevur í sínum langa lívi lagt doyin á at framt tað góða bæði í orðum og gerðum. Virðingin fyri Guðs orðinum var stór.

Nú tú fert, gráta tíni næstu, meðan tú sjálv ert glað, tí tú ert komin í tað heim, ið tú hevur longst eftir.

Við hesum fáu orðum verður friður lýstur yvir minni um vermammu, mammu, ommu og langommu okkara.

Signwar á Brúnni